Львівський національний університет імені Івана Франка Факультет прикладної математики та інформатики Кафедра програмування

План-конспект

виховного заходу-гри на тему «Безпечний Інтернет», проведеного у 3 класі Коханівської гімназії 15 грудня 2023 р.

Студенткою-практиканткою 4 курсу групи ПМО-41 Кравець Ольгою Богданівною **Мета заходу:** Виховна. Підвищення свідомості учнів про важливість безпеки в Інтернеті та ризики, пов'язані з Інтернет-активністю. Збільшити рівень інформованості щодо шкідливих програм, кібербулінгу та інших потенційних небезпек, а також навчити учнів захищати себе в мережі.

Засвоїти правила та стратегії для захисту своєї особистої інформації. Поглибити знання учнів про дотримання правил безпечного Інтернет-спілкування.

Методи та прийоми його проведення: пояснювально-ілюстративний та аудіовізуальний методи, метод пізнавальних ігор, розповідь-пояснення, демонстрація, бесіда, відео-зйомка, робота у групах..

Наочні посібники, технічні засоби: презентація, електронні джерела.

Список використаних джерел:

Olya Ivaniuck. (14 березня 2015 р.). Безпечний Інтернет. "Найжахливіший тиждень Петрика! " [Відео]. YouTube.

https://www.youtube.com/watch?v=CmD5TzdTbF4&t=63s

Хід гри

1. Організаційний момент.

(Слайд 1)

Слова вчителя: Інтернет - це чудовий інструмент для спілкування, навчання та розваг, але, на жаль, Інтернет також може стати місцем для шкідливих дій, які можуть вплинути на наше здоров'я та безпеку.

Наприклад, небезпечні програми можуть створити проблеми на вашому комп'ютері та погіршити його працездатність. Хакери та шахраї можуть намагатися отримати доступ до вашої особистої інформації, яка зберігається на вашому комп'ютері або мобільному пристрої. Також можуть бути проблеми зі зловживанням соціальних мереж та кібербулінгом. Щоб захистити себе вІнтернеті, важливо дотримуватися правил безпечного перебування в цій мережі, які ми зможемо зрозуміти в ході гри.

Пропоную зараз взяти участь у грі "Найжахливіший тиждень Петрика! ". У цій грі ви будете грати роль Петрика, який потрапив у "найжахливіший тиждень" свого життя. Кожен день тижня він зустрічає різні проблеми, пов'язані з безпекою в Інтернеті, та повинен вирішувати їх, відповідаючи на теоретичні питання та виконуючи практичні завдання. Після цього ми будемо давати поради як уникнути таких ситуацій. Тому давайте розберемо чому така назва, що ж відбувалося цього тижня в житті Петрика і як правильно себе поводити у цих ситуаціях.

2. Початок гри "Найжахливіший тиждень Петрика!".

(Слайд 2)

(Учні переглядають відео, де дізнаються хто такий Петрик)

3. День 1.

(Слайд 3)

(Учні переглядають відео про 1 день тижня Петрика)

(Слайд 4)

Слово вчителя: Щойно ви переглянули що відбувалося в перший день "найжахливішого тижня" Петрика. Тепер давайте обговоримо що таке вірус та як його можна отримати на свій комп'ютер?

Вірус - це програма, яка може завдати шкоди вашому комп'ютеру та знищити ваші файли. Щоб отримати вірус на свій комп'ютер, потрібно завантажити файл або програму з ненадійного джерела, такого як веб-сайт або електронна пошта від незнайомця. Також, вірус може бути переданий через зовнішні носії, такі як флеш-накопичувачі або дискети.

Щоб запобігти отриманню вірусів на ваш комп'ютер, важливо завжди завантажувати програми та файли тільки з надійних джерел та не відкривати електронну пошту від незнайомців. Також потрібно регулярно оновлювати антивірусну програму на своєму комп'ютері та сканувати всі завантажені файли перед їх відкриттям.

(Слайд 5)

Слово вчителя: тепер давайте подумаємо, як ми можемо захистити наші комп'ютери чи телефони від небажаних вірусів на практиці. Ми розглянемо дві ситуації, які можуть виникнути в інтернет-просторі та вирішимо, як нам слід діяти

Сценарій 1: "Музичний файл від невідомого джерела"

Ситуація: Діти отримали лист від невідомої особи, яка пропонує завантажити новий альбом улюбленого виконавця.

Завдання: Визначте кроки, які діти можуть вжити, щоб переконатися, що завантаження безпечно.

Перевірка джерела: переконайтеся, що лист прийшов від надійного джерела, можливо, перевірте адресу електронної пошти. Не відкривайте файли від незнайомиів.

Антивірусне програмне забезпечення: маючи встановлене антивірусне програмне забезпечення, переконайтеся, що воно активне та оновлюється регулярно. Скануйте будь-які завантажені файли перед їх відкриттям.

Перевірка коментарів або відгуків: якщо це завдання, яке вимагає завантаження файлів з Інтернету, перегляньте коментарі чи відгуки інших користувачів. Якщо багато позитивних відгуків, це може свідчити про безпеку.

Сценарій 2: "Інтернет-гра з надто вигідною пропозицією"

Ситуація: Гравці отримали повідомлення про інтернет-гру, яка пропонує безкоштовні ресурси або покращення персонажа за умови введення своїх особистих

даних.

Завдання: Як гравці можуть переконатися, що це не шахрайська схема та їхні особисті дані будуть в безпеці?

Перевірка автентичності: переконайтеся, що гра або пропозиція походить від відомого та автентичного джерела. Шахраї часто використовують підроблені ігри для отримання особистої інформації.

Вивчення умов: докладно огляньте умови та правила гри. Якщо вони здаються надто вигідними, це може бути підозріле.

Захист особистих даних: нагадайте гравцям, що ніколи не повинно бути необхідності вводити чутливі особисті дані в іграх чи інтернет-ресурсах. Це може бути ознакою шахрайства.

(Слайд 6)

Слово вчителя: діти, давайте дамо поради для Петрика, які допоможуть йому залишатися безпечним у світі Інтернету. Ці поради важливі для того, щоб уникнути вірусів та інших небезпек

Уникай відвідування сумнівних веб-сайтів та завантажень з неперевірених джерел, щоб запобігти вірусам та іншим загрозам.

Не відкривай електронні листи від незнайомих осіб та не завантажуй файли, які надійшли від невідомих джерел.

Періодично перевіряй комп'ютер на наявність вірусів та інших загроз за допомогою Avast Free AntiVirus та інших антивірусних програм.

4. День 2.

(Слайд 7)

(Учні переглядають відео про 2 день тижня Петрика)

(Слайд 8)

Слово вчителя: Ми переглянули що відбувалося в другий день "найжахливішого тижня" Петрика. Тепер давайте подумаємо що таке авторське право і які наслідки можуть бути, якщойого порушити?

Авторське право - це законодавчо визначене право автора на його творчість. Це означає, що твір, який був створений, не може бути використаний без дозволу автора, який ϵ власником цього твору.

Якщо авторське право порушено, то наслідки можуть бути досить серйозними. Наприклад, автор може звернутися до суду з позовом про порушення авторських прав. У разі визнання порушення, порушник може бути зобов'язаний заплатити штраф та компенсацію за заподіяні збитки. Крім того, порушення авторських прав може мати вплив на репутацію та ділові відносини порушника.

Також, в інтернеті є особливі правила щодо авторських прав, наприклад, правила використання контенту на сайтах, правила використання зображень та відео на соціальних мережах тощо. Для того, щоб уникнути порушення авторських прав, важливо завжди перевіряти, чи маєте ви дозвіл на використання того чи іншого контенту, який використовуєте в своїх проектах або публікаціях.

(Слайд 9)

Слово вчителя: давайте наведемо приклади ситуацій у яких важливо поважати авторське право та не копіювати чужі роботи без дозволу їх авторів.

Під час написання наукової роботи не можна копіювати текст з інших джерел без належної цитування та згадування джерела.

Не можна копіювати музику, фільми, книги та інші твори без дозволу власника авторських прав, а також не можна публікувати ці твори в Інтернеті без згоди автора.

Не можна використовувати чужі фото, графіки та інші зображення без дозволу автора, а також не можна публікувати ці зображення в Інтернеті без належної згоди автора.

Не можна продавати або розповсюджувати програмне забезпечення без дозволу власника авторських прав.

(Слайд 10)

Слово вчителя: діти, давайте розглянемо кілька важливих порад, які допоможуть правильно використовувати інформацію та матеріали в інтернеті, а також захистити інтелектуальні права інших.

Завжди вказуй джерело, якщо використовуєш інформацію або матеріали, які не твої.

Не копіюй матеріали, які захищені авторським правом, якщо не отримав дозвіл від їх авторів.

Не розповсюджуй чужі матеріали, якщо не маєш дозволу на це.

Не забувай, що крадіжка інтелектуальної власності є незаконною і може мати серйозні наслідки.

5. День 3.

```
(Слайд 11)
(Учні переглядають відео про 3 день тижня Петрика)
(Слайд 12)
```

Слово вчителя: Щойно ми дивилися що було в третій день. Які можуть бути наслідки від повідомлення незнайомцю своєї особистої інформації?

Ризик крадіжки особистої ідентифікації, такої як ім'я, адреса, номер телефону або інша конфіденційна інформація.

Ризик зловживання цією інформацією для шахрайства або шкідливої діяльності, такої як крадіжка грошей або розповсюдження вірусів та шкідливих програм через інтернет.

Ризик стати жертвою кібербулінгу або онлайн-торгівлі людьми.

Ризик нараження на ризиковані ситуації або злочини, такі як зустріч з небезпечними людьми або дискримінація через розкриття своєї інформації.

(Слайд 13)

Слово вчителя: давайте усно складемо короткий список особистої інформації, яку ми повинні захищати від незнайомців в Інтернеті.

- •Повне ім'я
- •Адреса проживання
- •Номер телефону
- •Електронна адреса
- •Дата народження
- •Соціальні мережі та їх профілі
- •Фінансова інформація, така як номер банківської картки чи рахунку.

(Слайд 14)

(Учні читають на екрані список і аналізують чи все назвали)

(Слайд 15)

Слово вчителя: тепер давайте обговоримо кілька важливих порад, які допоможуть захистити свою особисту інформацію та залишатися в безпеці в інтернет-просторі.

Не ділися особистою інформацією з незнайомими в Інтернеті.

Не клікай на посилання в незнайомих електронних листах або повідомленнях в соціальних мережах, якщо не знаєш, хто їх надіслав.

Налаштуй двоетапну автентифікацію для своїх облікових записів в соціальних мережах та інших сервісах.

Будь обережний з тим, що ділишся в соціальних мережах та інших онлайнсервісах.

6. День 4.

(Слайд 16)

(Учні переглядають відео про 4 день тижня Петрика)

(Слайд 17)

Слово вчителя: ми переглянули що відбувалося на четвертий день "найжахливішого тижня" Петрика. Тепер давайте обговоримо з яких причин важливо не заходити на заборонені сайти?

Безпека: Багато заборонених сайтів можуть бути небезпечні для ваших персональних даних, зокрема, містити віруси, шкідливі програми, які можуть завдати шкоди вашому комп'ютеру.

Незаконність: Більшість заборонених сайтів містять контент, що порушує авторське право або надають доступ до незаконних послуг.

Етика: Заборонені сайти можуть містити вміст, що вважається неетичним або морально неприйнятним. Важливо поважати загальновизнані норми етики та моралі в Інтернеті.

(Слайд 18)

Слово вчителя: зараз ми переглянемо список заборонених сайтів в Україна за посиланням і проаналізуємо, які небезпеки можуть приховуватися за відвідуванням таких сайтів.

Заборонені сайти можуть приховувати різні небезпеки, залежно від їх

характеру. Можуть бути сайти з вірусами, шпигунським програмним забезпеченням або іншим шкідливим вмістом, який може завдати шкоди комп'ютеру та викрасти особисті дані користувачів. Сайти, що пропагують насильство. Деякі можуть містити матеріали, що пропагують тероризм, що може призвести до серйозних наслідків для безпеки та стабільності в країні. Також можуть містити інформацію про наркотики та їх вживання, що може бути небезпечним для здоров'я та безпеки користувачів. Загалом, відвідування заборонених сайтів може бути небезпечним для користувача, його комп'ютера та безпеки держави в цілому. Тому варто уникати таких сайтів та дотримуватися правил інтернет-безпеки.

(Слайд 19)

Слово вчителя: давайте дамо поради Петрику після четвертого дня про те, як зберігати свою безпеку в мережі Інтернет.

Не заходь на сайти, які тобі не знайомі.

Не відкривай електронні листи від незнайомців, які містять посилання на сайти.

Уважно читай повідомлення про блокування доступу до сайту і не намагайся обійти блокування.

Не ділися своїми особистими даними на невідомих сайтах.

Якщо побачиш підозрілу поведінку на своєму комп'ютері, звернися до батьків, щоб отримати допомогу.

7. День 5.

(Слайд 20)

(Учні переглядають відео про 5 день тижня Петрика)

(Слайд 21)

Слово вчителя: ми переглянули що відбувалося в п'ятий день важкого тижня Петрика. Як ви вважаєте, чому не рекомендується скачувати ігри з неофіційних сайтів?

Скачування ігор з неофіційних сайтів може бути небезпечним для комп'ютера, оскільки такі сайти можуть містити шкідливе програмне забезпечення, віруси або

троянські коні, які можуть пошкодити системні файли і знизити продуктивність комп'ютера. Крім того, скачування ігор з неофіційних сайтів може бути незаконним і порушувати авторські права. Тому важливо завжди скачувати ігри з офіційних джерел, дотримуючись правил безпеки в Інтернеті.

(Слайд 22)

Слово вчителя: давайте разом подумаємо про плюси та мінуси завантаження ігор з офіційних сайтів та ризики скачування ігор з неофіційних сайтів і можливі наслідки для комп'ютера.

Завантаження ігор з офіційних сайтів:

Плюси: безпека, підтримка та оновлення, якість.

Мінуси: платні опції:

Завантаження ігор з неофіційних сайтів:

Плюси: безкоштовність, широкий вибір.

Мінуси: ризик безпеки, юридичні проблеми:

Ризики скачування ігор з неофіційних сайтів і можливі наслідки для комп'ютера: віруси, нестабільність, втрата даних.

Слово вчителя: а тепер давайте обговоримо як розпізнати офіційний сайт від неофіційного?

Наявність офіційного логотипу виробника гри на сайті; наявність сертифікатів безпеки на сайті; відгуки користувачів про сайт

(Слайд 23)

Слово вчителя: які ми можемо дати поради для Петрика після наших обговорень?

Скачуй ігри лише з офіційних джерел.

Перевіряй, чи сайт, з якого хочеш скачати гру, має SSL-сертифікат. Це можна зробити, перевіривши, чи URL-адреса починається з "https" замість "http".

Перевіряй рейтинг ігри та відгуки від інших користувачів.

Переконайся, що розумієш, яку дозволену дію дозволяє запит на доступ до ресурсів твого комп'ютера від гри.

8. День 6.

(Слайд 24) (Учні переглядають відео про 6 день тижня Петрика) (Слайд 25)

Слово вчителя: щойно ми бачили що Петрик зробив на шостий день свого "найжахливішого тижня". Як ви думаєте, які можуть бути наслідки, якщо зробити покупку в інтернеті без дозволу батьків?

Якщо ви зробите покупку в інтернеті без дозволу батьків, то це може мати наслідки для вас і вашої родини. Ви можете витратити гроші на непотрібні або небезпечні речі, або бути обмануті відразу після здійснення оплати. Крім того, ваші батьки можуть отримати несподівані рахунки за покупки, які вони не здійснювали, або вони можуть позбутися довіри до вас і обмежити ваш доступ до інтернету. Тому важливо завжди домовлятися з батьками про будь-які покупки в інтернеті і отримати їх згоду перед здійсненням оплати.

(Слайд 26)

Слово вчителя: послухайте історію, яку я зараз прочитаю і потім будемо давати відповіді на запитання по тому, що почули.

"Одного разу, коли мої батьки були на роботі, я був вдома сам і сидів за комп'ютером. Я був дуже захоплений грою, яку хотів придбати, і вирішив зробити цю покупку в Інтернеті. Я знайшов сайт, де можна було придбати цю гру, і почав заповнювати форму для оплати. Я використовував банківську картку моєї матері, яку вона залишала вдома. Однак, коли я натиснув кнопку "купити", з'явилось повідомлення про те, що моя транзакція не може бути оброблена через помилку в оплаті. Пізніше того дня, коли мої батьки повернулися додому, я розповів їм про свою спробу зробити покупку в Інтернеті і про помилку, яка сталася. Мої батьки були дуже засмучені тим, що я намагався зробити покупку без їхнього дозволу і пояснили мені, чому це небезпечно і неправильно. Вони також пообіцяли допомогти мені купити гру, яку я хотів, але тільки після того, як ми разом обговоримо це і визначимо, що це безпечно і відповідно до нашого бюджету. Ця ситуація навчила мене тому, що я не повинен робити покупки в Інтернеті без дозволу батьків і що потрібно завжди обговорювати такі рішення з дорослими."

Дайте відповіді на запитання:

1. Чому важливо отримати дозвіл батьків перед покупкою в Інтернеті?

Важливо отримати дозвіл батьків перед покупкою в Інтернеті, оскільки діти можуть не розуміти всіх аспектів безпеки та фінансових відповідальностей. Батьки можуть навчити дітей правильно використовувати фінансові ресурси в Інтернеті.

2. Які можуть бути наслідки випадкової покупки в Інтернеті без дозволу батьків?

Наслідки можуть включати фінансові проблеми, такі як несподівані витрати або втрата грошей. Крім того, це може призвести до довготривалого наслідку, такого як порушення довіри батьків.

3. Як можна зробити покупку в Інтернеті безпечно і відповідно до бюджету?

Забезпечте безпеку, перевіряючи, чи використовується безпечний та захищений засіб оплати. Перед покупкою визначте свій бюджет та обговоріть його з батьками. Краще використовувати власні гроші або гроші, на які вам надали дозвіл витрачати.

4. Які ще поради ви можете дати, щоб уникнути небезпечних ситуацій з покупками в Інтернеті?

Ніколи не використовуйте чужі платіжні засоби без дозволу.

Використовуйте лише безпечні та надійні платіжні методи.

Перевіряйте надійність веб-сайтів перед здійсненням покупок.

Не діліться особистою інформацією, такою як паролі чи дані банківських карт, на ненадійних веб-сайтах.

(Слайд 27)

Слово вчителя: давайте ще зачитаємо поради Петрику після останнього дня з його жахливого тижня.

Завжди говори з батьками про те, що хочеш купити в Інтернеті.

Ніколи не використовуй банківські картки батьків без їхнього дозволу.

Завжди при покупці перевіряй чи це надійні сайти.

Завжди зберігай копії всіх своїх чеків, які можуть знадобитися у майбутньому.

Не ділися номери банківських карток в Інтернеті.

9. Завершення гри.

(Слайд 28)

(Учні переглядають відео про закінчення тижня і слухають правила поведінки в Інтернеті)

(Слайд 29)

Слово вчителя: вітаю, дорогі учні! Ми завершили цей жахливий для Петрика тиждень. Сподіваюся, що нам вдалося розібратися чому назва "Найжахливіший тиждень Петрика!". Ця гра була одним зі способів вивчення важливих аспектів інтернет-безпеки. Надіюся, що ви взяли з собою багато корисних порад та знань, які допоможуть вам залишатися безпечними та захищеними в Інтернеті. Тому пропоную підбити підсумки і ознайомитися з основними порадами для безпечного використання Інтернету.

(Учні по черзі читають поради на слайді)

Ніколи не розголошуйте свою особисту інформацію, таку як паролі, номерителефонів, адреси електронної пошти, адреси дому або місця роботи.

Завжди перевіряйте безпеку сайту перед введенням своїх особистих даних абоплатіжної інформації.

Уважно читайте умови використання перед використанням будь-якої онлайн-послуги або програмного забезпечення.

Завжди оновлюйте програмне забезпечення та антивіруси на своєму комп'ютері або мобільному пристрої.

Не відкривайте електронні листи або повідомлення від незнайомих людей або небезпечних веб-сайтів.

Не завантажуйте файлів з ненадійних джерел або з неофіційних веб-сайтів.

Не використовуйте один і той же пароль на різних сайтах або сервісах.

Будьте обачні при використанні соціальних мереж, де ви можете стати

жертвою кібербулінгу, онлайн-шахрайства або крадіжки особистої інформації.

Пам'ятайте, що безпека в Інтернеті - це завдання для нас усіх і ви можете допомогти іншим також, ділитися з ними своїми знаннями та порадами. Я завжди готова відповісти на ваші питання та допомогти вам з розумінням цих важливих аспектів. Дякую за вашу увагу та активну участь у грі!